

Mély-ég objektumok

június – július

Észlelő	Észlelés	Műszer
Babcsán Gábor (Budapest)	8	8,0 L, 15,2 T
Hevesi Zoltán (Kaposvár)	12	7x50 B, 19 T, 27 T
Jurek Zoltán (Debrecen)	6	7x50 B
Ladányi Tamás (Balatonfűzfő)	5	5 L
Szauer Ágoston (Pápa)	1+1 fotó	11 T, 2/58
Szeiber Károly (Budapest)	12+3 fotó	7x50 B, 4/300
Szlanicska Ervin (Lehnicse)	4+5 fotó	5,5 L, 2,8/200
Vicián Zoltán (Héhalom)	5	25,0 T

A nyári jó időt kihasználva sokan végeztek észleléseket, ami bővebb válogatást tesz lehetővé a fényes objektumokról, amelyekre az észlelők érdeklődése — szinte kizárólagosan — irányul. Ürvedetes viszont, hogy új neveket és újra felbukkanó régi amatőröket üdvözölhetünk sorainkban.

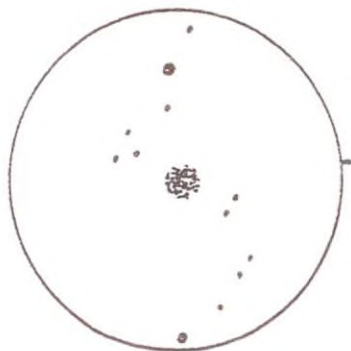
Szlanicska Ervin Lehniceéről végzi megfigyeléseit egy 5,5 cm-es refraktorral. Nagyon szép felvételeket küldött többek között az Észak-Amerika- és a Cirrusz-köd vidékéről. Úgyszintén kitűnő felvételeket kaptunk Szeiber Károlytól és Szauer Ágostontól az M81 és az M17 illetve az IC 4665 vidékéről.

NGC 6402 (M14) GH Oph

11 T, 54x: Szabályosan kerek, fátalos, homogén fényű, könnyen észlelhető GH. Csak közvetlenül a peremén tapasztalható halványodás. A távcső nem bontja, bár néha szemcsés benyomást kelt. Átmérője 5'. (Szauer Ágoston)

15,2 T, 112x: Nagy méretű, mérsékelt fényes, csipkés szélű korong. Jól fényesedik terjedelmes magja felé. EL-sal grízes, talán csillagok is látszanak? 190x: Diszk-

rét felbontás: a teljes felületen látszanak csillagok, de nagyon halványak, 14^m körüliek. (Babcsán Gábor)

M14

54x

LM= 1°

NGC 6853 (M27) PL Vul

7x50 B: Fényes, feltűnő, homogén szürkés színű ovális objektum, gazdag csillagháttérrel. (Szeiber Károly)

5 L, 22x: Még csak sejteni lehet, halvány, elmosódott foltként. 54x: Kirajzolódnak a körvonalai: ellipszisszerű, de a nyugati oldal majdnem egyenes. Homogén köd. Nagy-

jából 7"x10" kiterjedésű. (Ladányi Tamás)

M27

54x

LM= 30'

15 T, 25x: Feltűnő, nagy méretű, szabálytalan diffúz foltnak látszik. A kettéválás jól kivehető. 93x: Jól kitölti a LM-t. Első ránézésre egyenletesen fényes, EL-sal már nem. Jó légkör esetén sejteni lehet a fényképeken szereplő részleteket. (Iványi Tamás)

27 T, 151x: Fantasztikus látvány, csak a fotóhoz lehet hasonlítani, a csillagok előtt szinte lebegő látványt kelt. A nagy átmérőjű, kiváló optika anyai részletet mutat, amit még soha nem láttam. (Hevesi Zoltán)

NGC 3587 (M97) PL UMa

15,2 T, 112x: Kissé lapult, misztikus fényű korong, kékesszürke színű. A "szemeket" sohasem sikerült kertvárosi lakóhelyenről megnyugtatóan azonosítanom, bár a köd felzíne gyakran volt sokat ígérően egyenetlen. A Vértes belsejéből sem voltak könnyűek a "szemek", a keleti sötétebbnek tűnt, mint a párja. (Babcsán Gábor)

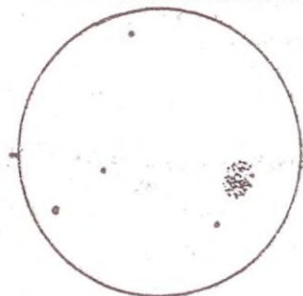
25 T, 150x: Nagy, fényes, jól látható kör alakú planetáris, kékes színű. 200x: Pereme diffúz, felszíni fénye inhomogén, ez EL-sal kifejezettebb. Határozott részlet nem látszik rajta, de az inhomogenitás nagyon jól látszik hosszabb szemlélés után. A központi csillag fel-felvillan. (Vicián Zoltán)

Részleteinek köszönhetően a Bagolyfej-köd kihívást jelent a köze-

pes méretű amatőrtávcsövek számára. A két sötét foltot kiváló viszonyoknál is nehéz észlelni. Előnyösebbek a fényerős távcsövek, bár ennek némileg ellentmond, hogy J. H. Mallas egy 102/1530-as refraktórral is sikerrel járt. A Vicián leírásában szereplő központi csillag mindössze 14th fényességű, és észlelésénél a háttér ködössége is zavaróan hat. 25 cm-nél kisebb távcsövekkel láthatatlan.

NGC 4826 (M64) GX Com

5,5 I, 38x: Könnyen észrevettem, azonban halvány, elmosódott volta miatt részleteket az első ránézésre nem véltem felfedezni. EL-sal alakja gyengén kivehető, egy kicsit mintha megnyúlna észak-déli irányban. EL-sal egy világosabb ívet láttam benne, amely a rajzon is fel van tüntetve. (Szlanicska Ervin)

M54

38x

LM= 1°

25 T, 150x: Egyike az égbolt legszebb galaxisainak! Ovális fényfolt, kb. 6'x3' méretű lehet. Fényes, jól látható csillagszerű centruma van, amely nagyon éles átmenettel megy át a GX háttérfényébe. A centrum mellett É-ra látszik a sötét porsáv, a GX "szeme" kb. 1' körüli babszem alakú sötét folt. A GX felszíni fénye nagyon egyenetlen! Szinte "darabos" a szerkezete. (Vicián Zoltán)

5 L, 12x: Gyönyörű GH. Közél akkora, mint az M22, de annál halványabb. Szokatlan módon szinte nincs magja. Tejfehér korong, határozatlan szélekkel. (Babcsán Gábor)

25 T, 150x: Teljesen bontott nagy GH, ami -31° -os deklinációja miatt kissé meglepő! Csillagai rendkívül egyenletesen oszlanak el egész felületén, semmi sűrűsödés nem látszik. Néhány csillagkar indul ki belőle, csillagai is igen egyenletes fényűek. (Vicián Zoltán)

Az M55 az egyik legjobb gömbhal-
maz amatőr szempontból (bár Vicián
jellemezése kissé túloz; a gömbhal-
mazok szigorúan vett teljes bontása
nem érhető el amatőr távcsövekkel).
Mivel laza csoport, melynek legfé-
nyesebb csillagai 12^m -sak, már egy
8 cm körüli távcsövel is kissé fel-
bontható; persze szerencsésebb déli
amatőrtársaink számára!

BABCSÁN GÁBOR

100/1000 Newton és
50/540 Zeiss távcsövek

TÁVCSŐKÖLCSÖNZÉS

Az Uránia Csillagvizsgálóban ismét kapható az N-100-P típusú 100/1000-es Newton-távcső. A parallaktikus szerelésű távcső mindkét tengelyén finomozgatási lehetőség van. A távcsőhöz két, 50x-es illetve 100x-os nagyítást adó okulárt adunk. Ára 16000 Ft + 25% ÁFA.

IV. negyedévi szállításra előjegyezhető a Z-1 típusú, 50/540-es Zeiss objektív refraktor. Parallaktikus szereléssel készül, a rektaszcenziós tengelyen finomozgatással. A távcsőhöz két, 16 illetve 25 mm-es Zeiss okulár tartozik. A komplett távcső ára 8000 Ft+25% ÁFA. A távcsőhöz zenitprizma is vásárolható, ennek ára 1000 Ft+25% ÁFA. Lehetőség van a távcső egyszerűbb (ezért olcsóbb) kivitelű változatának megrendelésére is. A távcső láb nélkül is kapható, ebben az esetben a tengelykereszt vízszintes talpban végződik, amelynek furatai lehetővé teszik, hogy bárki tetszés szerint kialakított állványhoz rögzítse a műszert. A tengelykereszttel és talppal felszerelt távcső ára 6600 Ft+25% ÁFA. Megvásárolható a cső önmagában is, olyan bilincsel, amellyel fotóállványhoz rögzíthető, így a műszer ára 3600 Ft+25% ÁFA.

További felvilágosítás az Uránia Csillagvizsgálóban (1253 Bp. Pf. 36, illetve I. Sándor u. 3/b., tel. 869-233) Kürti Imre műhelyvezetőtől kérhető. A távcsövek ugyanezen a postacímen rendelhetők meg.

Az Uránia Csillagvizsgálóban lehetőségek van az N-100-P (100/1000 Newton) és IV. negyedévtől a Z-1 (50/540 Zeiss) távcsövek kölcsönzésére. A bérleti díjak a következők:

1 hétre 1 hónapra fél évre

N-100-P	800 Ft	2000 Ft	8000 Ft
Z-1	500 Ft	1000 Ft	4000 Ft

A táblázatban feltüntetett összeg az ÁFA-t nem tartalmazza, így azok mindegyikére 25% ÁFA-t rá kell számolni. A kölcsönzési díj előre fizetendő, a kölcsönzéshez az önálló keresettel rendelkező bérlő és egy kezes (mindketten személyi igazolvánnyal) illetve önálló keresettel nem rendelkező bérlő esetén két kezes szükséges. A távcsöveket közületek is kölcsönözhetik. A bérlők a távcsőért a teljes anyagi felelősséget vállalják. A kölcsönzés időtartama meghosszabbítható.

Lehetőség van arra, hogy a kölcsönzési idő lejártával a bérlő megvásárolja a távcsövet, ebben az esetben a ténylegesen kifizetett kölcsönzési díj összegének 80%-át a megvásárláskor érvényes fogyasztói árból levonjuk. Mivel távcsőkölcsönzési akciónkba csak korlátozott számú műszert vonunk be, célszerű a lehetőségekről az Uránia Csillagvizsgálóban a 869-233 telefonon előzetesen érdeklődni.